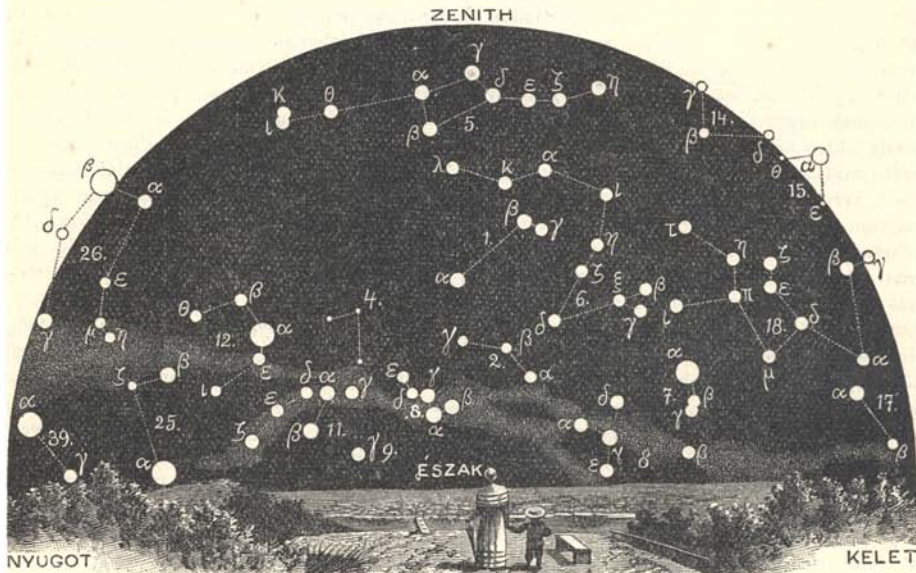

A CSILLAGOS ÉG.

Bolygók: *Merkur* április 18-ikán felső együttállásban van a Nappal és nem látható; azontúl alkonycsillag; a Halak csillagzatából kiindulva áthalad a Kos és a Bika csillagképén; május 1-je táján az Aldebaran s a Plejádok között áll. — *Vénus* a Halak, majd a Kos csillagképében áll és kevéssel a Nap kelte előtt kel. — *Mars* ζ Aquarii-től délre indul ki s a hó lefolyásában a Halak kezdetéig eljut; az éj második felében kel. — *Jupiter* április 19-ikén negyedfény-

ben áll a Nappal; az éj második felében nyugszik és a Castor meg a Pollux (α és β Geminorum) délkeleti folytatásában található. — *Saturnus* és *Uranus* retrogradok; amaz május 5-ikén α és β Librae között, ez pedig május 12-ikén a Saturnustól kissé délkeletre szemben áll a Nappal s ennél fogva mindkét bolygó egész éjen át látható.

Tünemények: Április 17-ikén e. 10h-kor β Tauri együttállása a Holddal és fődés. — 20-ikán e. 9h-kor a Jupiter együttállásban a

A csillagos ég északi fele május 1-én Budapesten este 9 órakor.

1. Ursa minor; 2. Cepheus; 3. Cassiopeia; 4. Camelopardalis; 5. Ursa maior; 6. Draco;
7. Lyra; 8. Cygnus; 9. Andromeda; 10. Triangulum; 11. Perseus; 12. Auriga; 13. Canes venatici;
14. Bootes; 15. Corona (borealis); 16. Serpens; 17. Ophiuchus; 18. Hercules;
19. Aquila; 20. Delphinus; 21. Pegasus; 22. Pisces; 23. Aries; 24. Cetus.

Holddal. — 22-ikén e. 11h-kor α Leonis együttállásban a Holddal, fődéssel. — 27-ikén r. 5h 50m-kor a β Persei fényváltónak ez év első felében észlelhető utolsóelőtti minimuma. — 28-ikán r. 8h-kor a Saturnus együttállásban a Holddal. Ugyanaznap d. u. 5h-kor az Uranus együttállásban a Holddal. — 29-ikén d. u. 4h-kor α Scorpii (Antares) együttállásban a Holddal, bekövetkező fődéssel. — 30-ikán r. 2h 39m-kor β Persei (Algol) fényváltónak ez évi első felében észlelhető utolsó fényminimuma. — Május 1-én e. 9h 25m 23s-kor a Jupiter III. holdjának fogyatkozása, belépés, és mintegy 3 órával később, 2-ikán éjfé-

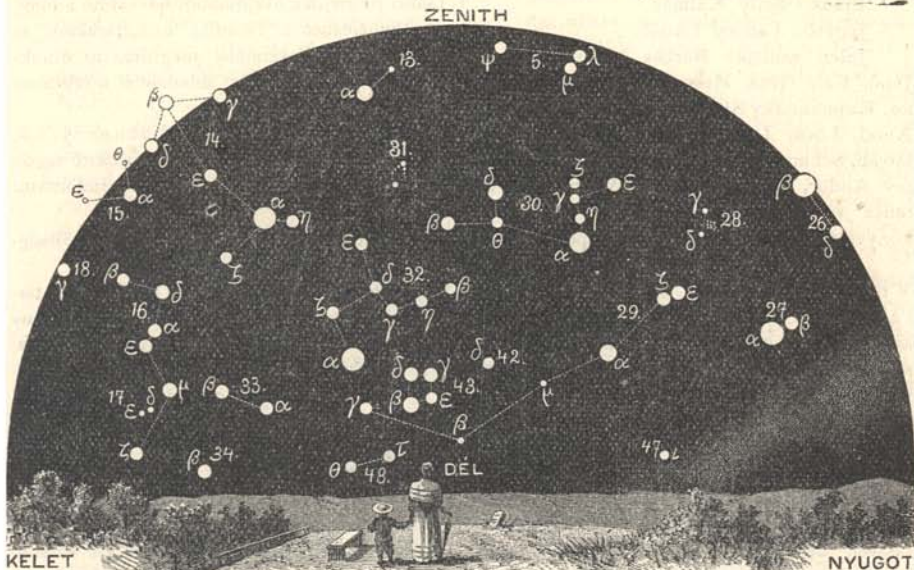
után 0h 58m 46s-kor ugyane hold kilépése a Jupiter árnyékkúpjából. — 7-ikén e. 5h-kor a Mars együttállásban a Holddal. — 11-ikén d. u. 3h-kor a Vénus együttállásban a Holddal. — 14-ikén e. 7h-kor a Merkur együttállásban a Holddal.

Ujdonságok: A változó fényű csillagok nagy száma mellett méltán feltűnhetik, hogy változó fényű csillagalmazokról s ködfoltokról mindeddig alig hallottunk. Az utóbb említett képletek, akár rajzzal, akár topografiával rögzíttessenek, annyira függnek a levegő átlátszóságától, hogy esetleg változásukra vonatkozó ítéleteket csak a legnagyobb

óvatossággal merjük kimondani. Mindamellett az Argo csillagzat egy nevezetes köde már régóta valószínűen változónak mondható, s újabbban már egy csillaghalmazról is tudunk a Vadászbelek (Canes venatici) csillagzatában, mely több megfigyelőnek összevágó fotografiai fölvétele szerint változó fényű. A halmazt tevő 1800 állócsillag között van legalább 87, mely rövid idő alatt némely esetben legalább is két nagyságrenddel megnövekedett.

Fényesebb meteorok pályájának meghatározása sok esetben azon érdekes eredményre

vezetett, hogy, e pályák hyperbolák lévén, a nagyobb meteorok a szomszéd állócsillagok világából jutnak el hozzánk, az évenként szabályosan ismétlődő hullócsillagok pedig bolygórendszerünknek már biztosított tagjai. Valamint azonban a hullócsillagok feltünési pontjai összetömörülnek azon irányban, mely felé a Föld Nap körüli útjában halad, úgy hogy a látható hullócsillagok száma a reggeli órák felé mindinkább nő: úgy várható, a meteorok intrastelláris eredét valónak tételezve fel, hogy felvillanásuk különösen az ég azon oldalán lesz szapo-

A csillagos ég déli fele május 1-én Budapesten este 9 órakor.

25. Taurus 26. Gemini; 27. Canis minor; 28. Cancer; 29. Hydra; 30. Leo; 31. Coma Berenices; 32. Virgo; 33. Libra; 34. Scorpius; 35. Sagittarius; 36. Capricornus; 37. Aquarius; 38. Eridanus; 39. Orion; 40. Lepus; 41. Canis maior; 42. Crater; 43. Corvus; 44. Lupus; 45. Piscis austrinus; 46. Columba; 47. Argo; 48. Centaurus.

rább, mely felé az egész bolygórendszer halad, t. i. a Hercules csillagzat táján. Újabb kutatások e következtetés helyességét támogatják s így kétszeresen valószínű, hogy ez apró égi testek messze világok küldöttei.

Az asztrofizikára is kiható újabb spektroszkópiai megfigyelés az, hogy némely alkali fém gáza, pl. a natriumé, mely minden állócsillag spektrumában oly fontos szerepet játszik, a napfény hatása alatt erősen fluoreszkál. Ismét talán közelebb jutottunk e megfigyeléssel a Napkorona rejtélyes voltának magyarázásához, mert ime a fizikai laboratóriumban észlelt fluoreszcenciaspektrum szerkezetében hasonló ahhoz, melyet a korona

ad. A Röntgen-féle sugarak ismertetése alkalmával említette Flammarion, hogy a csillagász már régen hozzászólt láthatatlan égi testek »megfigyeléséhez«. Ismeretes, hogy a spektroszkóp már sok ízben valamely csillag spektrumvonalainak időszakos eltolódás-változásában egyenesen ráutalt egy a csillagot kísérő láthatatlan bolygóra; példa rá az Algol ismeretes esete.

A láthatatlan kettős csillagok fölfedezése tudvalevőleg a Doppler-féle elv alapján történik s bizonyára jól esik hallanunk, hogy Doppler 1847-től fogva két évig a selmeczi bányászati akadémián a matematika, fizika és mechanika tanára volt. K. R.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhetsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.